

Natuuronderzoek Rijnenburg

in het kader van het bestemmingsplan Rijnenburg

Definitief

Gemeente Utrecht

Grontmij Nederland B.V.
Houten, 28 oktober 2014

Verantwoording

Titel : Natuuronderzoek Rijnenburg
Subtitel : in het kader van het bestemmingsplan Rijnenburg
Projectnummer : 336754
Referentienummer : GM-0145527
Revisie : D1
Datum : 28 oktober 2014

Auteur(s) : ing. D. van der Veen, ing. S. Moedt, ing R. Stolk,
dr. A.M. Mouissie

E-mail adres : maarten.mouissie@grontmij.nl

Gecontroleerd door : dr. A.M. Mouissie

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : ing. B. de Vries

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
De Molen 48
3994 DB Houten
Postbus 119
3990 DC Houten
T +31 88 811 61 90
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Kader van het onderzoek	4
1.3	Het plangebied	5
2	Natuurbeschermingswet	8
2.1	Toetsingskader	8
2.2	Inventarisatie	8
2.3	Analyse van de mogelijke effecten	8
2.4	Stikstofberekeningen	9
3	Flora- en faunawet	11
3.1	Toetsingskader	11
3.2	Methode	12
3.3	Voorkomende ecotopen	14
3.4	Vaatplanten en vegetatie	15
3.5	Vleermuizen	18
3.6	Overige zoogdieren	20
3.7	Vogels	21
3.8	Vissen, aquatische ongewervelden amfibieën en reptielen	24
3.9	Overige soorten	29
4	Natuurbeleidskaders	30
4.1	Toetsingskader	30
4.2	Ecologische Hoofdstructuur	30
4.3	Natuurwaarden buiten de EHS	31
5	Conclusies	32
5.1	Natuurbeschermingswet	32
5.2	Flora- en faunawet	32
5.3	Natuurbeleidskaders	33
5.4	Slotconclusie	33

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

De gemeente Utrecht is voornemens een nieuw bestemmingsplan voor de Rijnenburg vast te stellen. In tegenstelling tot eerdere plannen voor dit gebied is in dit bestemmingsplan geen grootschalige woningbouw gepland. Het bestemmingsplan is conserverend van aard ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan. Voor het vaststellen van het bestemmingsplan is het noodzakelijk inzicht te hebben in de aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten, vooral de zogenoemde tabel 2 en 3 soorten van de Flora- en faunawet en jaarrond beschermde vogelnesten.

Het doel van het voorliggende natuuronderzoek is de beschikbare flora en faunagegevens te actualiseren en te beoordelen of de wet- en regelgeving voor de natuur een belemmering kan vormen voor het vaststellen van het bestemmingsplan.

1.2 Kader van het onderzoek

Plannen, projecten en handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur.

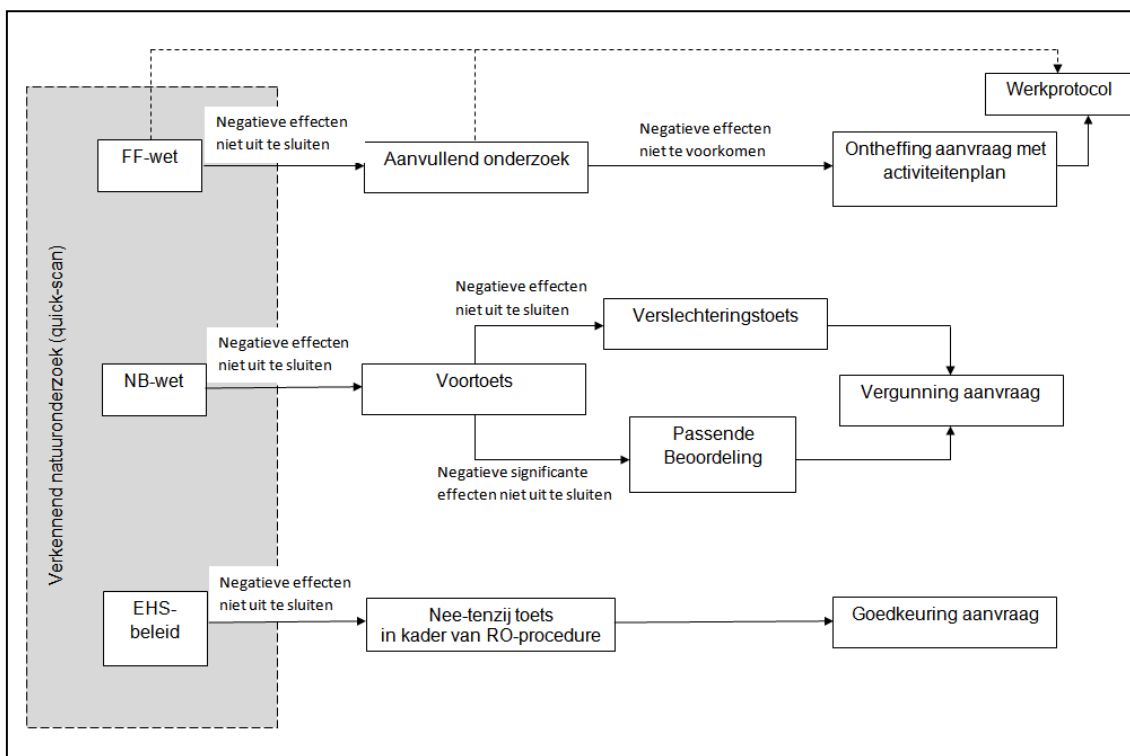
De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Natuurbeschermingswet 1998: Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten
- Flora- en Faunawet: individuele soorten
- Provinciaal beleid: Ecologische Hoofdstructuur en eventuele weidevogelgebieden en ganzenfoerageergebieden

Het onderzoek is erop gericht om inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het projectgebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden genomen. In figuur 1.1 is aangegeven welke procedures mogelijk moeten worden doorlopen.

In het voorliggende rapport is voor alle kaders de eerste stap in het onderzoek beschreven. Het noodzakelijk aanvullend veldonderzoek voor de Flora- en faunawet is direct meegenomen voor zover dit mogelijk was binnen de uitvoeringsperiode van het onderzoek (eind april- eind juni 2014).

In het natuuronderzoek ten behoeve van een bestemmingsplan staat de vraag centraal of het bestemmingsplan uitvoerbaar is op grond van de natuur wet- en regelgeving. Indien voor ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt een ontheffing of vergunning nodig is dient beoordeeld te worden of deze verleendbaar is. De daadwerkelijk Ff-wet ontheffing of Nb-wet vergunning hoeft pas aangevraagd te worden voorafgaand aan de uitvoering van de ruimtelijke ontwikkeling. Een eventuele nee,tenzij toets dient wel uitgevoerd te worden in het kader van de bestemmingsplanprocedure.

Figuur 1.1. Procedureschema wet – en regelgeving natuurbescherming

1.3 Het plangebied

Het onderzoeksgebied (figuur 1.2a) bestaat uit het bestemmingsplangebied Rijnenburg. Het plangebied ligt in agrarisch gebied (grasland) in gemeente Utrecht, globaal tussen de A2 (aan de oostzijde), de N228 (aan de westzijde) en de A12 (aan de noordzijde). Het plangebied bestaat voornamelijk uit soortenarme graslanden, grazige wegbermen, met boerderijerven, lindebouwing, knotbomen, laanbomen(singels) en enkele kleine bosjes en een eendenkooi. Het gebied wordt doorsneden met aaneengesloten poldersloten, wegsloten en een drietal wateringen. In figuur 1.2 c t/m e staan foto's om een indruk van het plangebied te krijgen.

Figuur 1.2a Ligging van het plangebied (rood omlijnd)

Figuur 1.2b Indruk van het plangebied t.h.v. Nedereindseweg

Figuur 1.2c Indruk van het plangebied t.h.v. Ringkade

Figuur 1.2d Indruk van het plangebied t.h.v. Heycopperkade

Figuur 1.2e Indruk van het plangebied t.h.v. Reijerscop

2 Natuurbeschermingswet

2.1 Toetsingskader

De Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet) heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn) en Beschermde natuurmonumenten in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel niet toegestaan.

Voor Natura 2000-gebieden geldt een toetsing in het kader van artikel 19. In dit kader is ook toetsing nodig van effecten in het kader van de externe werking van toepassing. Bij de toetsing zijn er de volgende procedurevarianten:

- Geen nader onderzoek: effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten (er zijn geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig)
- Voortoets: effecten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten
- Verslechteringsstoets: effecten kunnen op basis van de Voortoets niet worden uitgesloten, significantie hiervan wel
- Passende beoordeling: significantie van effecten kan op basis van de Voortoets of Verslechteringsstoets niet worden uitgesloten
- ADC-toets: indien significantie van effecten op basis van de Passende beoordeling niet kan worden uitgesloten. Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien.

Indien negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten is in ieder geval een vergunning noodzakelijk.

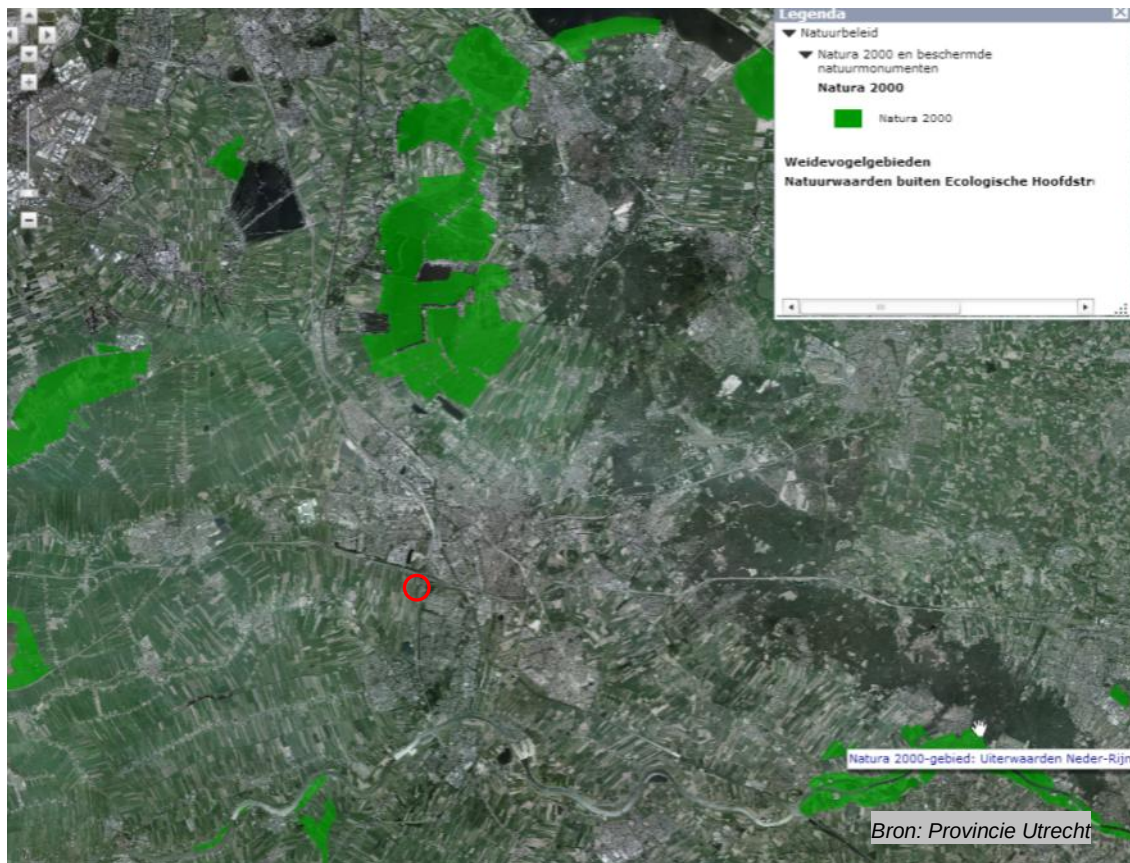
Voor Beschermde Natuurmonumenten geldt een lichtere toetsing conform artikel 16. Voor deze gebieden is het uitvoeren van een Passende beoordeling niet noodzakelijk. Op deze gebieden is conform artikel 65 wel externe werking van toepassing. Het bevoegd gezag bepaalt of een vergunning al dan niet nodig is.

2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten is gebruik gemaakt van de gebiedendatabase van het ministerie van EZ. Uit deze gebiedendatabase blijkt dat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van een Natura 2000-gebied en er in de omgeving ook geen Natura 2000-gebieden of Beschermde natuurmonumenten liggen. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn de Uiterwaarden Lek, Zouweboezem en de Oostelijke Vechtplassen, alle drie op ca. 10 km afstand ten opzichte van het plangebied.

2.3 Analyse van de mogelijke effecten

Aangezien het plangebied niet in of nabij een Natura 2000-gebied of Beschermde natuurmonument is gelegen zijn directe effecten op voorhand uitgesloten. Ook indirecte effecten door geluid, hydrologie, verontreiniging, verzoeting, verzilting etc. zijn hierdoor op voorhand uitgesloten. Stikstofdepositie kan echter tot grotere afstand van het plangebied leiden tot verzuring en vermesting van Natura 2000-gebieden.

Figuur 2.1 Ligging van de Natura 2000-gebieden (helder donkergroen) Oostelijke Vechtplassen (boven), Uiterwaarde Lek en Zouweboezem (onder). Met een rode cirkel is de ligging van het plangebied aangegeven.

2.4 Stikstofberekeningen

Om inzicht te krijgen in de mogelijke toename aan stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden vanuit de landbouw in het bestemmingsplangebied zijn de volgende situaties doorgerekend met het programma OPS PRO versie 4.4.3:

- De huidige veestapel in 2014 (gegevens gemeente Utrecht);
- Een plansituatie met 20% groei van de veestapel.

Het verschil tussen de huidige situatie en de plansituatie laat zien hoe groot de toename aan depositie zal zijn ten opzichte van de huidige situatie als in de plansituatie inderdaad 20% groei van de veestapel plaats zou vinden.

De depositie is vlakdekkend berekend binnen Natura 2000-gebieden in de wijdere omgeving van het bestemmingsplangebied.

Resultaat van de stikstofdepositieberekening

Uit de stikstofberekeningen blijkt dat de grootste toename aan depositie plaats zou vinden in Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen (maximaal 0,71 mol N/ha/jaar), gevolgd door Oostelijke Vechtplassen & De Haack (maximale 0,20 mol N/ha/jaar). In acht andere Natura 2000-gebieden zouden depositietoenames van 0,05 tot 0,14 mol N/ha/jaar plaatsvinden bij 20% groei van de veestapel in Rijnenburg.

Deze maximale depositietoename vindt meestal plaats op de rand van het gebied welke het meest nabij de veehouderijbedrijven in Rijnenburg is gelegen. Op deze locatie hoeven geen stikstofgevoelige habitattypen aanwezig te zijn. Om te onderzoeken of de depositie op de habitattypen sterk afwijkt van de maximale depositie in het Natura 2000-gebied is voor de habitattypen in de Oostelijke vechtplassen tevens de depositie op de verschillende gekarteerde habitattypen (bron habitatkarteringen: nationaal georegister) berekend. Uit deze berekeningen blijkt

dat op stikstofgevoelige habitattypen zoals Galigaanmoerassen en Trilvenen een stikstofdepositietoename van maximaal 0,33 mol N/ha/jaar zou plaatsvinden bij een groei van de veestapel met 20%. Een toename van 0,33 mol N/ha/jaar heeft geen meetbaar ecologisch effect.

3 Flora- en faunawet

3.1 Toetsingkader

De Flora- en faunawet regelt de bescherming van soorten planten en dieren in ons land. De beschermde soorten zijn op grond van het Vrijstellingenbesluit onderverdeeld in verschillende beschermingscategorieën, de zogeheten 'tabel 1-soorten', 'tabel 2-soorten' en 'tabel 3-soorten'. Vogels zijn niet in deze categorieën ingedeeld.

De toetsing in het kader van de Flora- en faunawet vindt plaats aan de hand van de volgende in het kader van ruimtelijke ontwikkeling relevante verbodsbepalingen:

- Artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De zwaarte van toetsing is afgestemd op de gunstige staat van instandhouding van soorten. Hierbij wordt er onderscheid gemaakt in de volgende groepen met een eigen toetsingsregime:

- Algemene soorten (tabel 1-soorten)

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling. Er hoeft in dit kader geen ontheffing aangevraagd te worden;

- Overige soorten (tabel 2-soorten)

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, indien wordt gewerkt volgens een door de minister van EZ (voorheen EL&I, LNV) goedgekeurde gedragscode. Indien dit niet het geval is dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de soort);

- Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB (tabel 3-soorten)

Voor deze soorten moet wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing aangevraagd worden. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets, hetgeen inhoudt dat:

- er sprake dient te zijn van een bij de wet genoemd belang;
- er geen andere bevredigende oplossing mogelijk is;
- er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort(en).

Vogels zijn niet ingedeeld in bovengenoemde categorieën. Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd. Het is daarom bijvoorbeeld verboden nestelende en/of broedende vogels te verstoren, eieren te rapen of nesten en andere vaste rust- en verblijfplaatsen te vernietigen. Uitgangspunt hierbij is dat nesten van vogels alleen beschermd zijn indien deze in gebruik zijn tijdens het broedseizoen. Voor een aantal vogelsoorten (genoemd in de 'Aangepaste lijst jaar rond beschermde vogelnesten' van het ministerie van EZ) die jaarlijks van het zelfde nest gebruik maken of geen eigen nest kunnen bouwen geldt een uitzondering, Nesten van deze soorten

worden beschouwd als vaste rust- en verblijfplaats in de zin van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn jaarrond beschermd, mits niet permanent verlaten.

Om te voorkomen dat nestelende en/of broedende vogels verstoord worden, dienen versturende werkzaamheden altijd zo veel mogelijk buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd en dient gecontroleerd te worden of mogelijk jaarrond beschermde nesten worden aangetast door de werkzaamheden. Het beschermingsregime voor vogels komt overeen met dat van tabel 3-soorten. Ontheffing kan slechts worden verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Daarnaast kan alleen ontheffing worden verkregen indien er sprake is van een in de wet genoemd belang. Dit betreft voor vogels alleen belangen die te maken hebben met openbare veiligheid, luchtvaartveiligheid, onderzoek en volksgezondheid (geen ruimtelijke ontwikkelingen).

3.2 Methode

De onderzoeksmethodiek bestaat uit een bronnenonderzoek en habitatgeschiktheidsbeoordeling, aanvullend gericht veldonderzoek en uit analyse en toetsing van de mogelijke effecten. Het aanvullend gericht veldonderzoek is gericht op vaatplanten, vissen amfibieën en reptielen aangezien voor deze soorten onvoldoende actuele gegevens beschikbaar waren en duidelijk is dat we wel potenties voor deze soortgroepen aanwezig zijn.

Bronnenonderzoek

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied en in de directe naastgelegen omgeving van het plangebied. De inventarisatie bestaat uit een bronnenonderzoek, een verkennend veldbezoek en habitatgeschiktheidsbeoordeling. Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten. De geraadpleegde bronnen zijn: Nationale databank Flora en Fauna (NDFF), Tauw 2009, Onderzoek naar beschermde Fauna in Rijnburg (voortaan onderzoek uit 2009) en bijbehorende bronnen, www.zoogdiervereniging.nl, www.sovon.nl, www.ravon.nl, www.waarneming.nl, www.telmee.nl, www.florafaunacheck.nl, www.provincie-utrecht.nl, www.knnv.nl, www.vlinderstichting.nl, www.drloket.nl, IVN, Provincie en Gemeente Utrecht.

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een verkennend veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten (groepen) in beeld, die in het plangebied van Rijnburg (kunnen) voorkomen. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 3 april 2014 door een ecooloog van Grontmij.

Gericht onderzoek vaatplanten en vegetatie

Voor het vaatplantenonderzoek hebben twee veldrondes plaatsgevonden, in het voorjaar (voor de maaiperiode) een verkennend vooronderzoek waarbij de nadruk lag op vroegbloeiende soorten en kruidenrijke graslanden en begin juni lag de nadruk op zomerbloeiende soorten.

Amfibieën (rugstreeppad)

Uit eerder onderzoek bleek dat er in het plangebied potenties aanwezig zijn voor de strikt beschermde soorten (Tabel 3 Ff-wet) rugstreeppad en heikikker. Vanwege de late start van het onderzoek was het alleen mogelijk om gericht onderzoek te doen naar de rugstreeppad. De functies van het plangebied voor de heikikker zijn beoordeeld op basis van het bronnenonderzoek en habitatgeschiktheidsbeoordeling in het veld. Hiermee kon een voldoende representatief beeld van de functie van het bestemmingsplangebied voor deze soort worden verkregen.

Het gehele plangebied is overdag te voet geïnspecteerd op geschiktheid voor rugstreeppad. Vervolgens is rond de schemering geluisterd naar rugstreeppad kooractiviteit op potentieel geschikte locaties. Na het vaststellen dat er geen kooractiviteit plaats vond is getracht niet roepende mannetjes tot roepen aan te zetten door opnames van roepende rugstreeppadden af te spelen. In totaal hebben er 3 avondrondes plaatsgevonden bij geschikte weersomstandigheden (tabel 3.1).

Tabel 3.1 Data veldbezoeken amfibieonderzoek

Ronde	Datum	Weer
1	8 mei 2014	13C bewolkt 3Bft
2	19 mei 2014	24C onbewolkt 2Bft
3	4 juni 2014	18C bewolkt 2Bft

Vissen en platte schijfhoren

Vissen en platte schijfhorens zijn geïnventariseerd met behulp van een RAVON-handnet. Hierbij wordt er iedere 10 meter een aantal scheppen of steken gedaan in de watergang, met extra aandacht voor locaties met geschikt habitat. Kleine waterlichamen worden intensiever bemonsterd. Ook aangrenzende watergangen zijn geïnventariseerd.

Ringslang

Voor de ringslang zijn op diverse plaatsen binnen het projectgebied reptielenplaatjes gelegd (figuur 3.0). Deze zijn na een rustperiode van minimaal 2 weken 3 maal gecontroleerd met telkens minimaal een week tussen de controleronden.

Figuur 3.0 Locatie reptielenplaatjes.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Er is vervolgens gekeken of deze soorten(groepen) beïnvloed kunnen worden door voorgenoemen activiteiten. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd voor welke soorten(groepen) een ontheffing in kader van Flora- en faunawet aangevraagd moet worden en of er een nader onderzoek nodig is.

3.3 Voorkomende ecotopen

Binnen de projectomgrenzing van Rijnenburg liggen diverse percelen welke in het voorjaar een hoge dichtheid aan kruiden kent en daarom binnen het huidige agrarisch grondgebruik als kruidenrijk kunnen worden genoemd. In de huidige situatie worden veel weilanden eens in de zoveel jaar opnieuw ingezaaid met hoog productieve grassoorten en wordt er eerder en vaker gemaaid waardoor kruiden minder kans krijgen zich in hoge dichtheden te ontwikkelen. De meeste percelen worden in het voorjaar gedomineerd door Pinksterbloem waarna deze

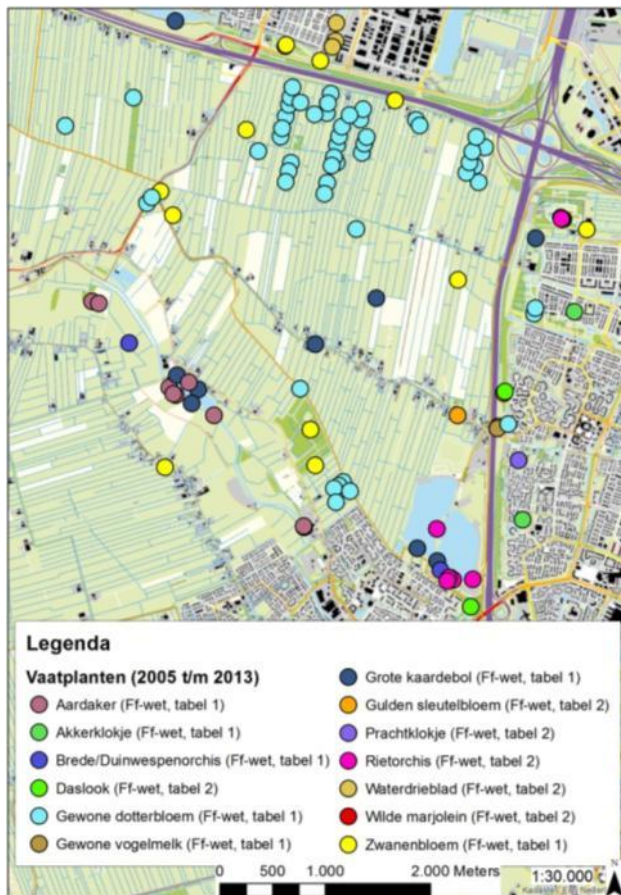
vegetatie overgaat in een bloeiend Witbolgrasland met Veldzuring en Boterbloemsoorten. De aangetroffen percelen met een hoge dichtheid aan bloeiende Paardenbloemen worden intensief beweide en kennen een korte grasvegetatie (figuur 3-1).

In de zijn waardevolle sloten te vinden waar kwelwater opborrelt, een kwelindicatorsoort als Holpijp komt dan ook massaal voor

3.4 Vaatplanten en vegetatie

Bronnenonderzoek

Uit recente waarnemingen (o.a. uit 2013) in de NDFF, blijkt dat in het plangebied waarnemingen van beschermde vaatplanten (Ff-wet, tabel 2) bekend zijn, zoals de rietorchis en gulden sleutelbloem. Uit de NDFF blijkt dat naast tabel 2 soorten ook diverse Ff-wet, tabel 1 vaatplanten zoals aardaker, brede wespenorchis, gewone dotterbloem en prachtklokje etc. in het plangebied bekend zijn (fig. 3.1).

Figuur 3.1 NDFF 2005 t/m 2013, Vaatplanten

Resultaten veldonderzoek

De Tabel 1 soorten dotterbloem en zwanenbloem komen lokaal in grote dichtheden voor langs de slootkanten. In het voorjaar kleuren de slootkanten in het noordoostelijk deel van Rijnenburg diepgeel van de dotterbloemen. Zwanenbloem komt verspreid voor in ondiepe sloten. Alle aangetroffen dotterbloemen staan tussen de agrarische percelen en niet rondom de bouwvlakken. Zwanenbloem is op één locatie aangrenzend aan een bouwvlak aangetroffen met enkele exemplaren. Tussen de agrarische percelen komt deze soort in veel grotere dichtheden voor in ondiepe sloten (figuur 3.2).

Rondom de Nedereindseplas waren de Flora- en faunawetsoorten grote kaardenbol, brede wespenorchis en gewone rietorchis al bekend. De Tabel 1 soort grote kaardenbol heeft van jaar tot jaar andere groeiplaatsen, zo ook in 2014 met een nieuwe groeiplaats met ongeveer vijf

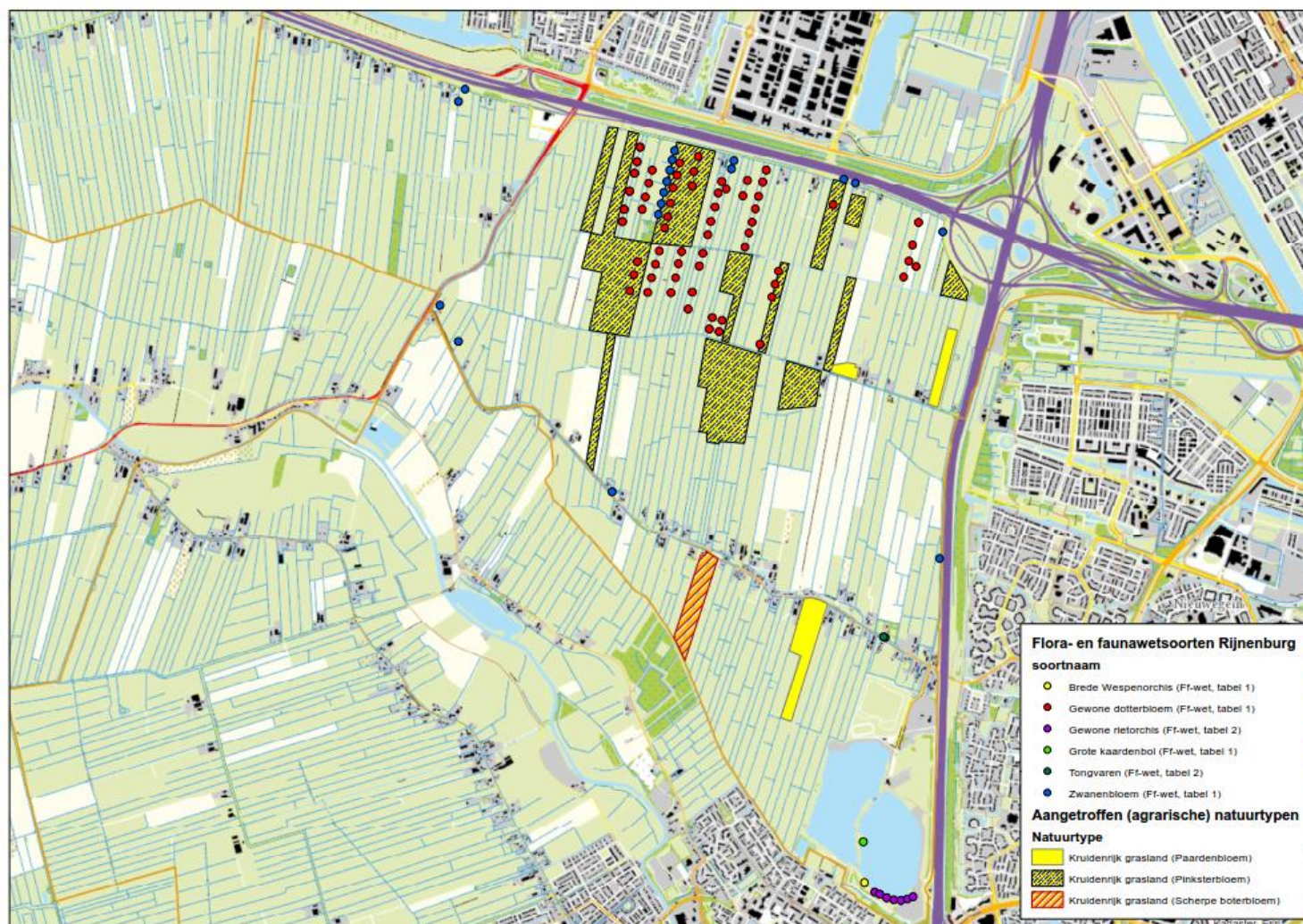
exemplaren, op de oude groeiplaatsen zijn geen grote kaardenbollen meer aanwezig. De andere twee soorten staan wel op een bekende groeiplaats. De populatie van Gewone rietorchis is groot met in totaal 125 exemplaren en staat binnen een gradient van een hondenlosloopgebied naar een beboste oever van de Nedereindseplas.

Tot slot is bij een bouwvlak grenzend aan het water een oude muur volledig begroeid met Tabel 2 soort tongvaren, ook op de aangrenzende brug naar de doorgaande weg staan enkele vitale tongvarens.

Lokaal staan in de bermen de rode lijstsoort gewone agrimonie en de halfparasiet grote ratelaar. Op de parkeerplaats van het wegrestaurant de Meern is bolderik aanwezig. Dit is een vrij zeldzame soort die waarschijnlijk in de omgeving van Utrecht is verwilderd vanuit ingezaaide bloemenmengsels.

Er komen geen plantensoorten van tabel 3 van de Flora- en faunawet voor in het plangebied. Gelet op het ontbreken van specifieke milieuomstandigheden voor deze soorten kan hun aanwezigheid uitgesloten worden.

Naast de kartering van beschermde plantensoorten zijn ook meer soortenrijke vegetaties gekarteerd (figuur 3.2): kruidenrijk grasland (paardebloem), kruidenrijk grasland (pinksterbloem) en kruidenrijk grasland (scherpe boterbloem). Deze vegetaties geven inzicht in de botanische waarden en potenties van het gebied, maar hebben geen zelfstandige beschermingsstatus.

Figuur 3.2 Waarnemingen beschermde soorten en natuurtypen tijdens het vaatplantenonderzoek in 2014.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Het bestemmingsplan heeft een conserverende karakter. Er vinden geen grootschalige ontwikkelingen plaats die ten koste gaan van groeiplaatsen van beschermde plantensoorten. Kleinschalige ontwikkelingen zijn vooral mogelijk rond de bestaande bebouwing. Op deze plaatsen zijn relatief weinig beschermde plantensoorten aangetroffen. Bij bouwactiviteiten zal wel rekening gehouden moeten worden met aanwezigheid van tongvaren, dotterbloem, zwanenbloem en eventueel gulden sleutelbloem en kaardenbol.

Bij de uitvoering van bouwwerkzaamheden kan bij de aanwezigheid van tabel 2 soorten gewerkt worden volgens een door het ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode. Voor de aanwezige tabel 1 soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen.

De aanwezigheid van beschermde plantensoorten vormt derhalve geen belemmering voor het vaststellen van het bestemmingsplan voor Rijnenburg.

3.5 Vleermuizen

Bronnenonderzoek

Uit het bronnenonderzoek (onderzoek uit 2009 en de NDFF) blijkt dat er in het plangebied en omgeving gewone dwergvleermuis en rosse vleermuis zijn waargenomen. Verder zijn in het gebied ten noorden van het plangebied (Vleuterweide) ook watervleermuis, laatvlieger, baardvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en gewone grootoorvleermuis waargenomen (figuur 3.3).

Verkennd veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen potentiële vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in de boom-singels en bomenrijen in het plangebied aangetroffen. Opgemerkt dient te worden dat alleen bomen zijn geïnspecteerd langs en vanaf de weg. De laanbomen langs de wegen in het plangebied zijn weliswaar deels van enige omvang (30-45 cm), maar deze bevatten geen holtes, scheuren of kieren die als verblijfplaats voor boomgebonden vleermuizen (zoals ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis) zouden kunnen dienen. Op de erven en in de opstallen kunnen wel vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn (figuur 3.4). De Rijnenburg is grotendeels weids met weinig bomen, maar er bevinden zich wel een beperkt aantal rijen met knotwilgen en solitaire knotwilgen, die deels gaten en scheuren bevatten, welke daarmee als verblijfplaats kan dienen. Verder kunnen vleermuizen langs de in het plangebied aanwezige bomensingels, bomenrijen, sloten en wetering en op erven foerageren. De bomensingels, bomenrijen en watergangen kunnen dienen als vliegroute tussen verblijfplaatsen in de polder en de omgeving.

Figuur 3.3a NDFP 2004 t/m 2014, Vleermuizen

Figuur 3.4 Indruk van potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen (Foto 1 t/m 4 = Nedereindseweg, Foto 5 en 6 = Ringkade, Foto 7 t/m 9 = Heycopperkade, Foto 10 t/m 12 = Reijerscop)

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Gelet op het conserverend karakter van het bestemmingsplan is het niet te verwachten dat potentiële verblijfplaatsen in gebouwen en bomen verloren gaan. Ook is er geen sprake van kap van bomenrijen die als vliegroute kunnen fungeren. Het nieuwe bestemmingsplan verandert niets aan de mogelijkheid van sloop van bestaande gebouwen of kap van bomen. De aanwezigheid van vleermuizen in het plangebied vormt daarom geen belemmering voor het vaststellen van het nieuwe bestemmingsplan.

Voorafgaand aan sloop of kapwerkzaamheden dient echter wel aanvullend vleermuisonderzoek uitgevoerd te worden. Indien er dan daadwerkelijk verblijfplaatsen worden aangetroffen kunnen maatregelen getroffen om wezenlijk effecten op de aanwezige vleermuissoorten te voorkomen.

3.6 Overige zoogdieren

Bronnenonderzoek

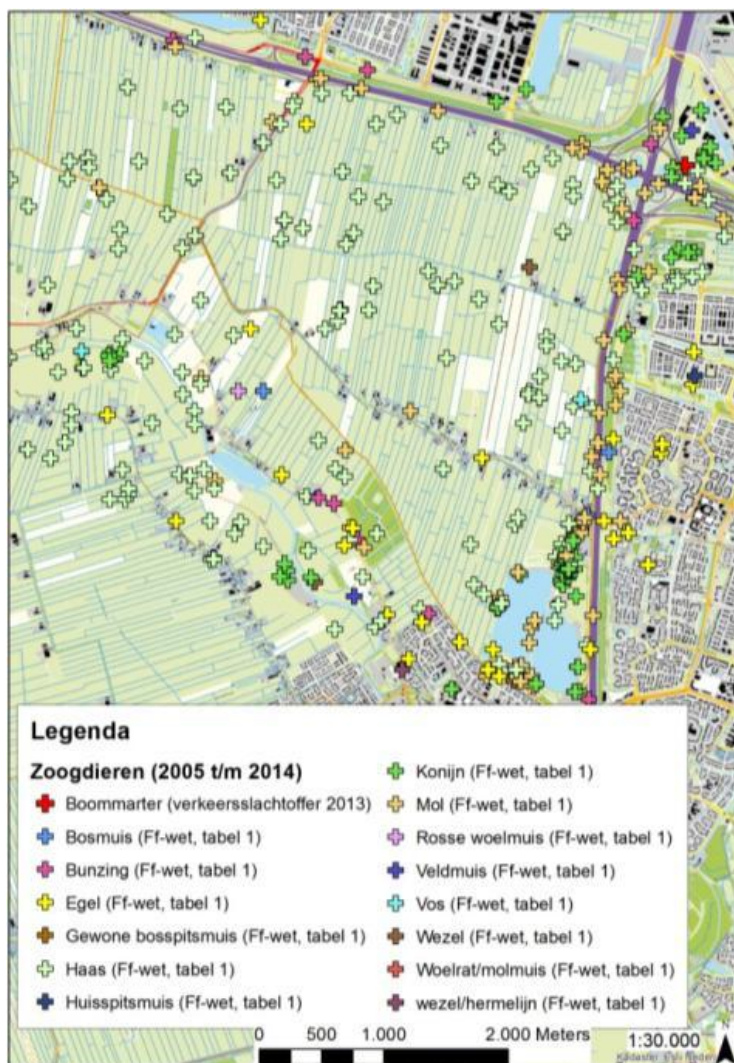
Uit het bronnenonderzoek blijkt dat er in het plangebied geen recente waarnemingen van Ff-wet, tabel 2/3 grondgebonden zoogdieren bekend zijn, met uitzondering van een dode boom-marter (Ff-wet, tabel 3). Deze waarneming betrof volgens mondelinge toelichting van de Zoogdierverseniging waarschijnlijk een dwalend mannetje van de Utrechtse Heuvelrug.

Verkenkend veldbezoek

Tijdens het verkennend veldbezoek zijn geen overige zoogdiersoorten van tabel 2/3 in het plangebied aangetroffen en ze worden daar ook niet verwacht gezien het ontbreken van geschikte specifieke biotopen voor deze soorten (zoals bv. structuurrijk bosgebied) en/of verspreidingsrange. Volgens het bronnenonderzoek (figuur 3.5) komen in het plangebied diverse Ff-wet, tabel 1 zoogdieren voor (zoals mol, haas, veldmuis en vos).

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Aangezien er geen Ff-wet, tabel 2/3 grondgebonden zoogdieren in het plangebied voorkomen of worden verwacht, zijn effecten op deze soorten uit te sluiten. Op voorkomende Ff-wet, tabel 1 grondgebonden zoogdieren zijn negatieve effecten tijdens bouwwerkzaamheden niet uit te sluiten. Voor tabel 1 soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit Ff-wet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Nader onderzoek naar het voorkomen van overige beschermde zoogdieren in het plangebied en het aanvragen van een ontheffing voor deze soorten op grond van Ff-wet is niet noodzakelijk.

Figuur 3.5 NDFD 2005 t/m 2014, grondgebonden zoogdieren

3.7 Vogels

Bronnenonderzoek

Uit de NDFD (figuur 3.6) zijn in de directe omgeving van het plangebied waarnemingen gedaan van een aantal vogels als ekster, koolmees, buizerd, gierzwaluw, sperwer, boomvalk, etc.

Figuur 3.6 NDFD 2004 t/m 2014, nestindicatie categorie 1 t/m 4 vogels behorende bij jaarrond beschermde nesten.

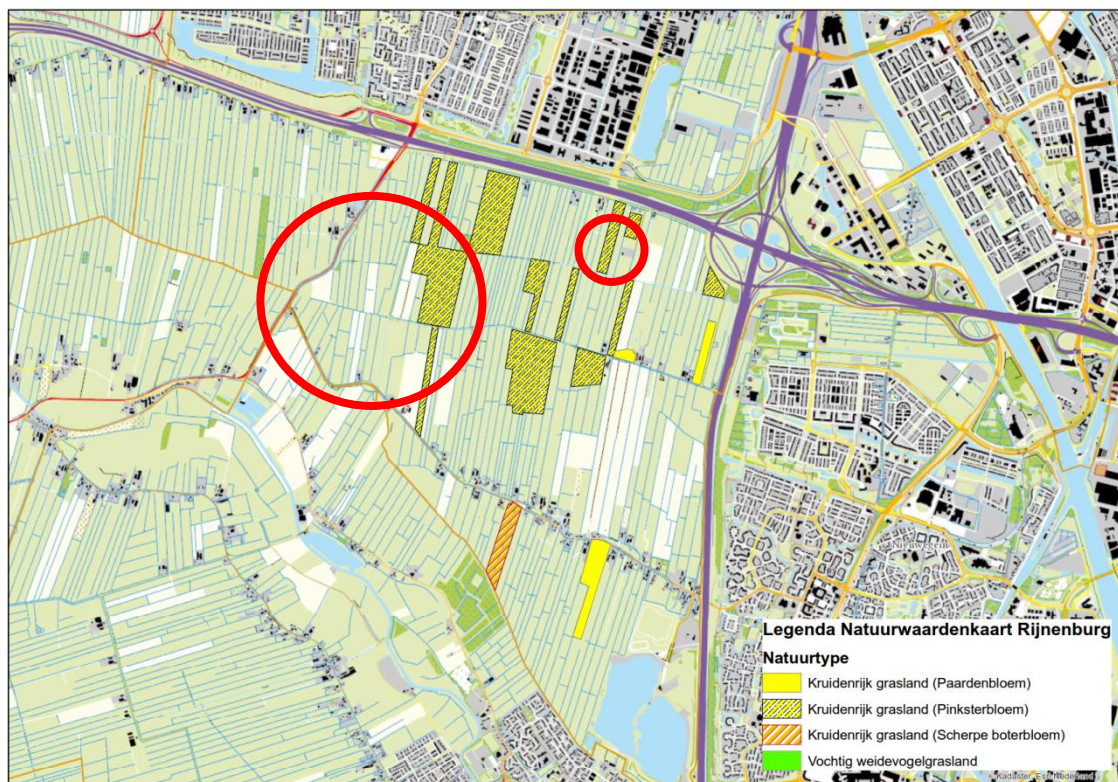
Verkenkend veldbezoek

Tijdens het verkennend veldbezoek zijn bomen zover langs en vanaf de weg te zien, geïnspecteerd op nesten en gaten en watergangen op nesten van watervogels. Er zijn diverse foeragerende of overvliegende vogels aangetroffen in het plangebied (huismus, spreeuw, ringmus, kauw, scholekster, buizerd, sperwer, etc.). Er zijn tijdens het veldbezoek mogelijk jaarrond beschermde nesten aangetroffen in een bosje op een erf (figuur 3.7) t.h.v. Nedereindseweg 566 en Heycopperkade 2. Er zijn tevens twee roofvogelnestkasten aan de Nedereindsekade 574 en de Ringkade aangetroffen (figuur 3.7). Een aantal knotwilgen in de polder kunnen worden gebruikt door broedende vogels, waaronder vogels met een jaarrond beschermde verblijfplaats (nesten) zoals de steenuil (figuur 3.7). Tijdens het veldbezoek zijn op bijna elke boerenerf (zo ook de lintbebouwing) huismussen gehoord en gezien. Gezien de omvang van de verspreiding wordt aanbevolen om pas bij bekendheid van maatregelen per locatie nader te beoordelen of sprake is van vaste verblijfplaatsen van categorie 1 t/m 4 vogels (zoals de huismus en gierzwaluw). Het verkennend natuuronderzoek heeft zich alleen beperkt tot beoordeling van de habitatgeschiktheid. Hier vloeit uit voort dat vrijwel alle woningen geschikt zijn als verblijfplaats voor huismussen en gierzwaluw, gezien de aanwezigheid van dakpannen op woningen en erfbeplanting als leefgebied voor huismussen. Het hele plangebied kan (afhankelijk van het aanbod aan o.a. vliegende insecten) gebruikt worden als foerageergebied voor gierzwaluwen. Ter hoogte van het A.C. Restaurant bevindt zich een roekenkolonie met een groot aantal nesten. Desbetreffende nesten zijn jaarrond beschermd.

Figuur 3.7 Potentieel nestgelegenheid en nesten(kasten) en een roekenkolonie t.h.v. AC restaurant

In het voorjaar werden binnen de rode cirkels ook hoge dichtheden weidevogels aangetroffen. Het gaat vooral om veel paartjes kievieten, maar ook tureluur, scholekster en grutto waren aanwezig met nestindicerend gedrag (figuur 3.8).

Figuur 3.8 Locaties (rode cirkels) waar tijdens het veldonderzoek (voorjaar 2014) veel weidevogels zijn aangetroffen

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Alle vogels genieten bescherming onder de Flora- en faunawet. Hierbij geldt dat verstoring van broedende vogels en broedsel niet is toegestaan. Verstoring van broedvogels kan optreden,

wanneer tijdens de broedperiode werkzaamheden plaatsvinden. Wanneer graaf of kapwerkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen (wat loopt van circa maart t/m juni met uitloop tot in augustus, er geen bomen worden gekapt met (potentiële) nesten of als maatregelen worden getroffen om verstoring te voorkomen, is er geen overtreding van de Flora- en faunawet. In dit kader zijn dan ook geen negatieve effecten voorzien en hoeven geen vervolgpcedures in gang te worden gezet. Nader onderzoek of ontheffing is in dit kader niet nodig. Verder dient er rekening te worden gehouden met broedvogels in oevers. Ook ná het veldbezoek van 3 april kunnen vogels in een kort tijdsbestek een nest bouwen. Aanbevolen wordt om niet in het broedseizoen te werken. Maar als dit niet mogelijk is, alvorens te starten met de uitvoering eerst een broedvogel inspectie uit te voeren. Om effecten te voorkomen, dient specifiek rekening te worden gehouden met jaarrond beschermde nesten (zoals van de roek, sperwer, buizerd, huismus en gierzwaluw) en bijbehorend leefgebied in het plangebied. Zolang geen directe verlichting op het bos en bomen met de nesten schijnt en niet tussen zonsondergang en zonsopgang wordt gewerkt en geen bomen worden gekapt en gebouwen of nestkasten worden gesloopt met (potentiële) jaarrond beschermde nesten of bijbehorend leefgebied wordt gekapt, zijn effecten uitgesloten en is een ontheffing voor deze soorten op grond van de Ff-wet niet noodzakelijk.

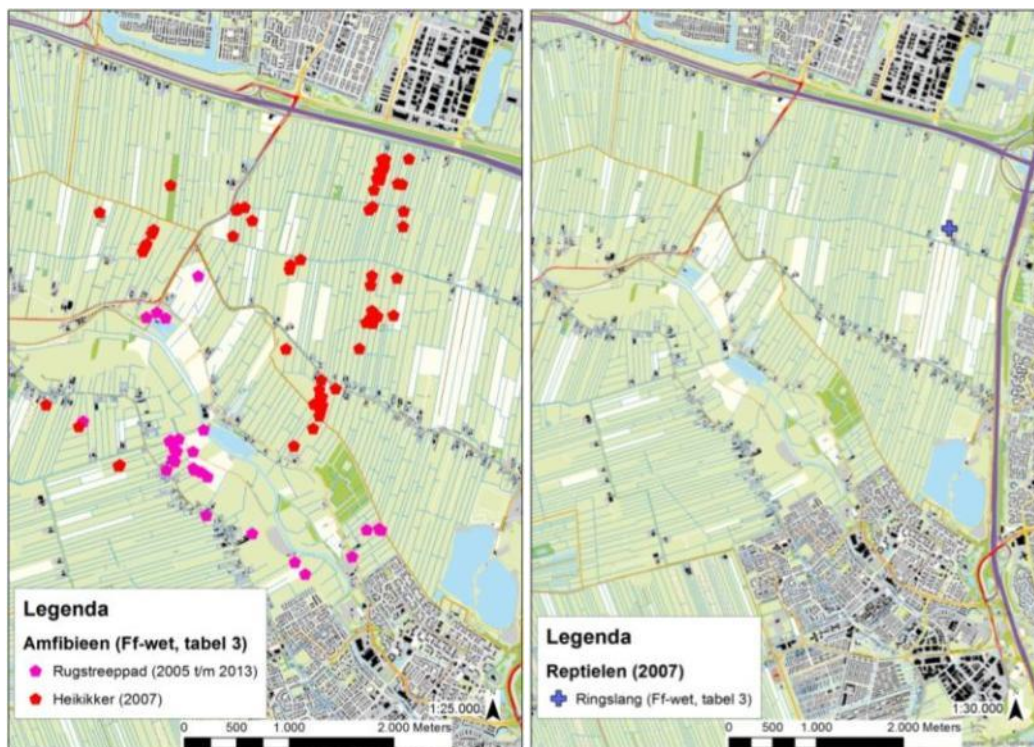
3.8 Vissen, aquatische ongewervelden amfibieën en reptielen

Bronnenonderzoek

Uit het bronnenonderzoek (figuur 3.9a/ 3.9b) blijkt dat in (de directe omgeving van) het plangebied de rugstreeppad, heikikker en ringslang (allen Ff-wet, tabel 3) en de bastaardkikker (Tabel 1 Ff-wet soort) waargenomen zijn. De meest recente waarnemingen uit het bronnenonderzoek, betreffen waarnemingen uit 2013 van de rugstreeppad, uit 2009 van de heikikker en uit 2007 van de ringslang. De ringslang is tijdens het onderzoek van 2009 niet aangetroffen.

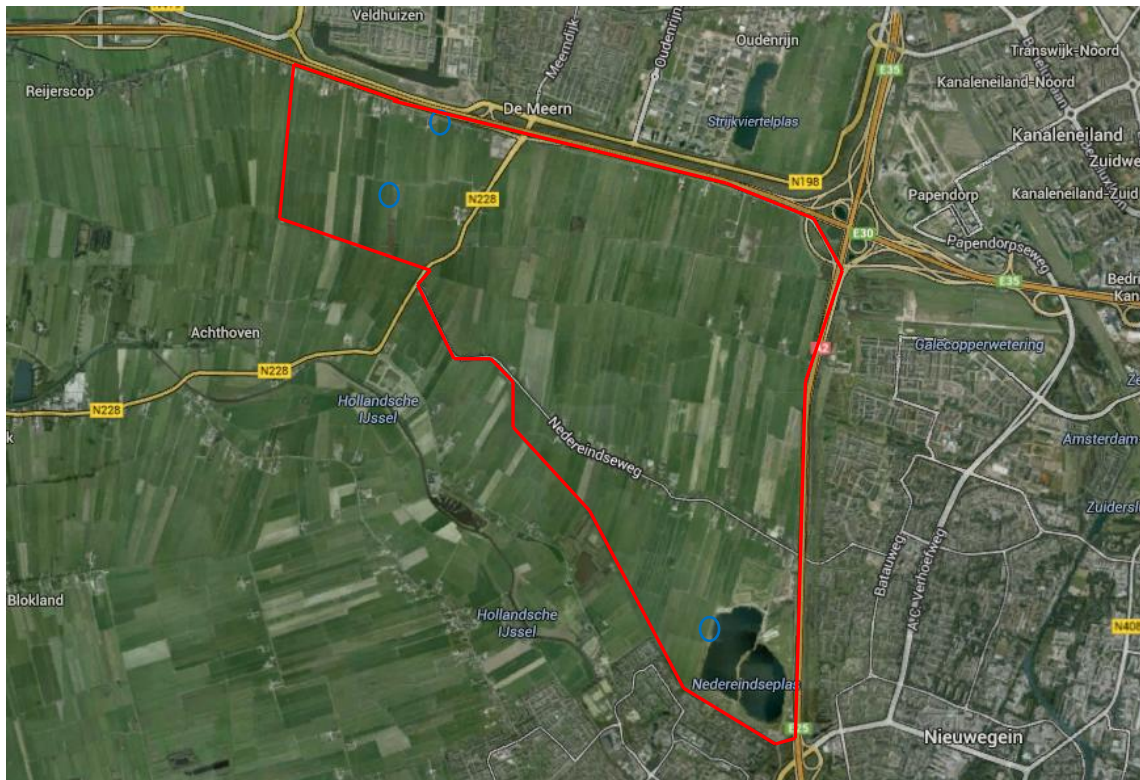
Figuur 3.9a. Locaties waar een viertal heikikkers (helder roze contouren) en een honderdtal rugstreeppadden (helder blauwe contouren) tijdens het onderzoek van 2009 zijn aangetroffen. Potentieel ringslang habitat (helder groene contouren) en potentieel rugstreeppad veenweide habitat (oranje contouren). Potentieel suboptimaal habitat heikikker (rode cirkels).

Figuur 3.9b. NDFF 2005 t/m 2013, amfibieën en reptielen

Eerder onderzoek toont aan dat de beschermde platte schijfhoren (Ff-wet, tabel 3) in de directe omgeving van het plangebied is aangetroffen¹. De gestreepte waterroofkever is in het onderzoek van 2009 niet aangetroffen. De omliggende polders zijn bekend als geschikt leefgebied voor deze soorten. De platte schijfhoren komt voor in de polders en plassen gebieden ten zuiden van Utrecht (figuur 3.10). Met name de voedselrijke en waterplantenrijke sloten met draadwier. De gestreepte waterroofkever is in Nederland zeldzaam en nagenoeg beperkt tot de grote laagveengebieden in de Provincie Utrecht. Hier komt de soort vooral voor in zon beschenen, kleinere wateren op zand- of veenbodem zonder dicht kroosdek (kroos <5%). Vaak is de oever steil of ondergraven. In figuur 3.9 staan de locaties weergegeven waar in 2009 de platte schijfhoren is aangetroffen.

¹ Tauw (2009), Onderzoek naar beschermde Fauna in polder Rijnburg

Figuur 3.10 Locaties (helder blauwe contouren) platte schijfhoren uit het onderzoek van 2009

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

In het plangebied is geschikt veenweide habitat (fig. 3.7a, helder groene contouren) voor de rugstreeppad in vorm van flauwe oevers met open vegetatie aangetroffen. In figuur 3.7 zijn weliswaar de potentiële locaties weergegeven, maar door de mobiliteit van de rugstreeppad kan deze soort in vrijwel de gehele polder verwacht worden.

De heikikker (Ff-wet, tabel 3) kan ook in het plangebied verwacht worden gezien de verspreidingsgegevens en aanwezigheid van suboptimaal geschikt habitat. De heikikker is een soort die erg kritisch is ten aanzien van zijn habitat. Het habitat waar de heikikker wordt aangetroffen is meestal in schraal, tot enigszins ruig en vochtig grasland met watergangen met flauwe oevers of ondiepe wateren. Het plangebied heeft enkele beperkte locaties die hieraan voldoen (fig. 3.7a, rode cirkels). Deze locaties betreffen suboptimaal geschikte habitats voor deze soorten (zoals flauwe oevers). De ringslang kan de aanwezige watergangen in het plangebied gebruiken om te migreren en foerageren. Bovendien zijn op enkele locaties potentiële overwinterings- en schuilplaatsen voor deze soort aanwezig in het plangebied. Dit zijn enkele bosjes zoals de eendenkooi (fig. 3.7a, helder groene contouren). Het voorkomen van overige beschermde reptielen is uit te sluiten op basis van bekende verspreiding en/of het ontbreken van geschikte habitat voor deze soorten (intensieve landbouw). In het plangebied is geschikt habitat voor algemene amfibieënsoorten (Tabel 1 Ff-wet) aanwezig.

Inventarisatie rugstreeppad

Bij de inventarisaties is een grote groep rugstreeppadden (tientallen) waargenomen tussen de ringkade en de Nedereindseweg. Verder zijn er in vrijwel het gehele gebied rugstreeppadden gehoord maar dan betrof het 1 tot 3 roepende mannetjes (figuur 3.11).

Rugstreeppadden zijn een zeer mobiele en dynamische soort waarbij het zwaartepunt van een populatie binnen een gebied per jaar verschuift en zelfs binnen 1 voortplantingsseizoen kunnen behoorlijke migraties plaatsvinden. De aanwezigheid van "losse" mannetjes verspreid door het gehele gebied geeft aan dat het gehele gebied geschikt is voor de voortplanting, foerageren en overwintering van de rugstreeppad.

Visonderzoek

Bij de visinventarisatie zijn kleine modderkruipers aangetroffen in alle hoofdwatgangen binnen het projectgebied (figuur 3.11). Dit geeft aan dat kleine modderkruipers te verwachten zijn in alle watergangen in het gebied. Bittervoorn is niet aangetroffen.

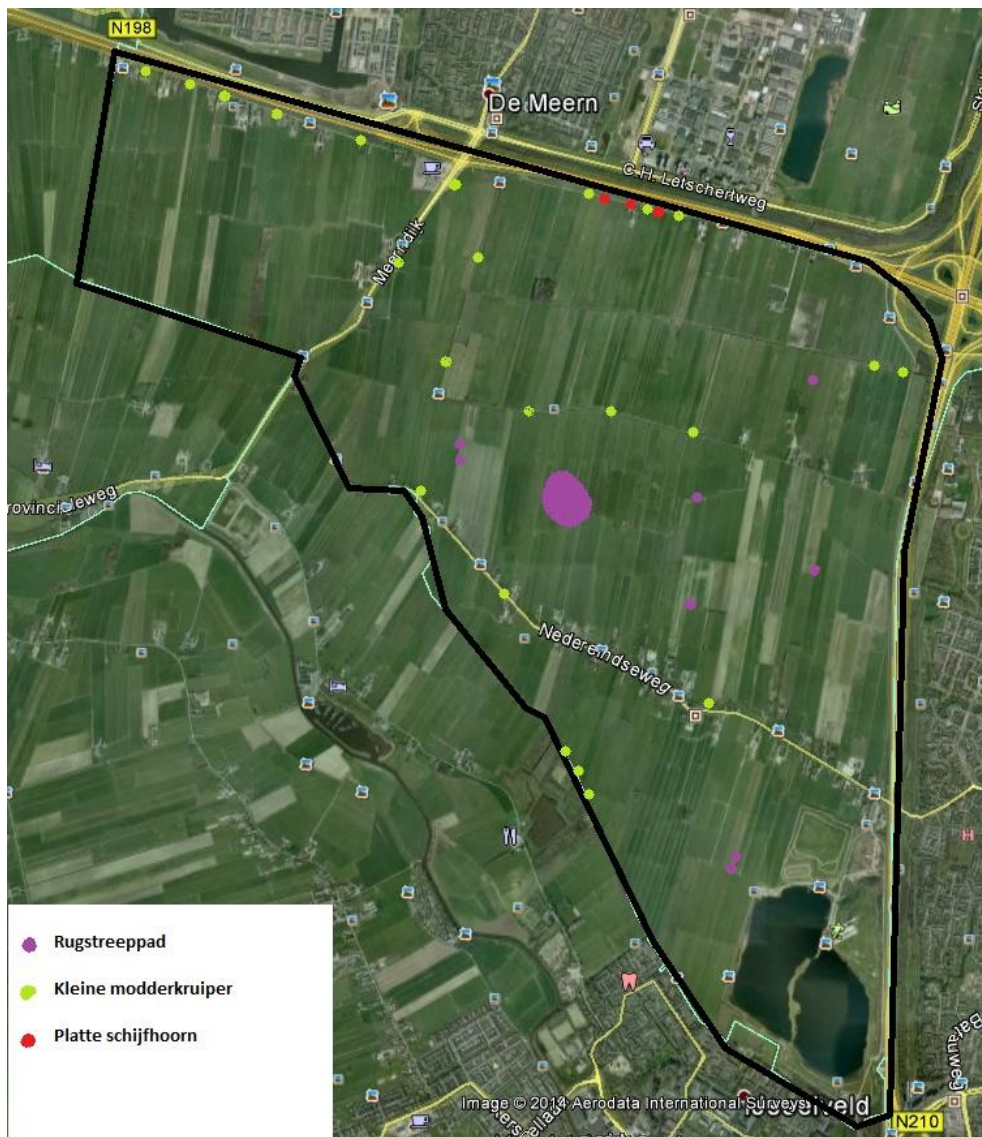
Kleine modderkruipers gevangen met het schepnet tijdens het visonderzoek (foto S. Moedt).

Onderzoek platte schijfhoren

In enkele slootdelen langs de heijcopperkade zijn platte schijfhorens aangetroffen, deze staan met rode stippen aangegeven op de kaart (figuur 3.11). De slootdelen waar de platte schijfhoorn is aangetroffen staan in open verbinding met de middelwetering waarin de platte schijfhoren in het verleden ook is aangetroffen.

Onderzoek reptielen (ringslang)

Er zijn bij de inventarisatie geen ringslangen aangetroffen. Andere soorten reptielen komen niet in het plangebied of omgeving voor.

Figuur 3.11 Waargenomen vissen, amfibieën en platte schijfhoren bij de inventarisatie in 2014. Het projectgebied is zwart omlijnd.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

De belangrijkste leefgebieden van de rugstreeppad, heikikker en platte schijfhoren liggen buiten de bouwvlakken zodat er geen direct conflict ligt tussen het voortbestaan van deze soorten en het benutten van bouw mogelijkheden in het bestemmingsplan. Bij bouwwerkzaamheden in het plangebied zijn effecten op de rugstreeppad en heikikker echter niet geheel uitgesloten. De werkzaamheden dienen daarom wel afgestemd te worden op deze soorten. Aantasting van het leefgebied van deze soorten en opzettelijke verstoring kan dan voorkomen worden.

Bij dempen van sloten in het plangebied dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van kleine modderkruiper en platte schijfhoren. Door te werken volgens een gedragscode Flora- en faunawet kunnen effecten op deze soorten beperkt worden en hoeft in ieder geval voor de kleine modderkruiper geen ontheffing aangevraagd te worden. Voor de platte schijfhoren is dit mogelijk wel nodig. Aangezien er geen ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt die een groot deel van het leefgebied zou vernietigen komt de duurzame instandhouding van de platte schijfhoren niet in gevaar brengen. Een eventuele ontheffing voor de platte schijfhoren kan daarom verleend worden indien het wettelijk belang van de ontwikkeling aangetoond wordt en er geen bevredigend alternatief is.

Voor de aanwezige tabel 1 soorten, zoals bruine kikker en gewone pad geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit Ff-wet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor geldt wel de zorgplicht.

3.9 Overige soorten

Er zijn geen waarnemingen bekend van overige beschermde diersoorten (zoals libellen of dagvlinders) van tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet en er is ook geen geschikt habitat aangetroffen van overige beschermde soorten. In dit kader zijn dan ook geen negatieve effecten voorzien en hoeven geen vervolgpcedures in gang te worden gezet.

4 Natuurbeleidskaders

4.1 Toetsingskader

Het provinciaal beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd bestaat uit:

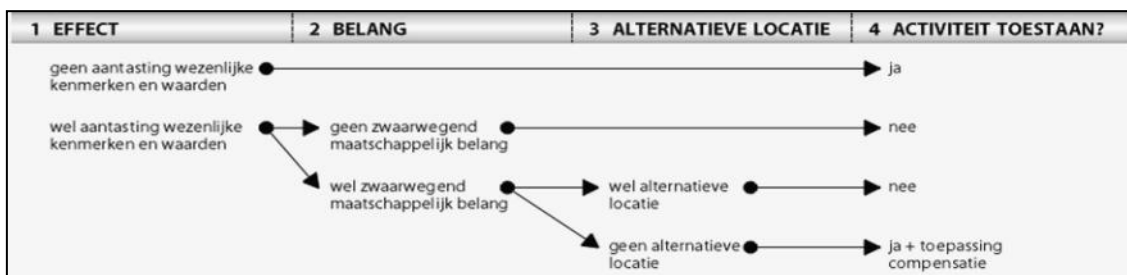
- Ecologische Hoofdstructuur (EHS);
- Natuurwaarden buiten de EHS, Groene contouren en weidevogelgebieden.

4.2 Ecologische Hoofdstructuur

Toetsingskader

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is op provinciaal niveau uitgewerkt tot de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheergebieden en robuuste ecologische verbindingzones. De wettelijke bescherming (Wro) van de EHS is geregeld via het bestemmingsplan. De Ecologische Hoofdstructuur voor de provincie Utrecht is vastgelegd in de structuurvisie Provincie Utrecht.

De afweging voor ingrepen in de EHS gaat volgens het “nee, tenzij-principe”. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een EHS-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op de EHS uitkomst bieden om projecten in de EHS te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van EHS gebieden in de omgeving van de voorkeurslocatie transportleiding en de noodzaak voor het doorlopen van ‘nee, tenzij, procedure’. In de provincie Utrecht is de externe werking van de EHS niet van toepassing. Een “nee, tenzij-toets” behoeft alleen te worden doorlopen, indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

Schema: Het “nee, tenzij”-principe van het compensatiebeginsel.

Inventarisatie, analyse en toetsing effecten

Het plangebied Rijnenburg ligt buiten de begrenzing van EHS gebied (fig. 4.2). Nadere toetsing is niet noodzakelijk, omdat het beleid van de provincie Utrecht ten aanzien van de EHS geen strikte bepalingen ten aanzien van externe werking kent. Verdroging van gevoelige EHS elementen of andere significante effecten op de EHS in de nabijheid van het plangebied kan uitgesloten worden.

Figuur 4.2 Ligging EHS-gebied (helder lichtgroene vlakken), de rode contouren betreft het plangebied.

4.3 Natuurwaarden buiten de EHS

In de omgeving liggen ook natuurwaarden buiten de EHS. Deze dragen veelal bij aan de essentiële gebiedskenmerken en aan de regionale biodiversiteit en dienen daarom behouden te blijven. Het plangebied ligt buiten de groene contouren maar ligt wel ten dele binnen de begrenzing van natuurwaarden buiten de EHS. Een specifieke categorie van natuurwaarden buiten de EHS zijn weidevogelgebieden. Weidevogels zijn karakteristiek in het traditioneel open (veen)weidelandschap. Maar externe werking op groene contouren op natuurwaarden buiten de EHS hoeft niet getoetst te worden. Nadere toetsing is daarom niet noodzakelijk.

Figuur 4.3 Ligging Groene contour (helder groene vlakken), en Natuurwaarden buiten de EHS (helder donkergroene vlakken), en specifiek Weidevogelgebieden (groene cirkel), de rode contouren betreft het plangebied.

5 Conclusies

5.1 Natuurbeschermingswet

Aangezien het plangebied niet in of directe omgeving van een Natura 2000-gebied of Beschermde natuurmonument is gelegen zijn directe effecten op voorhand uitgesloten. Ook indirecte effecten door geluid, hydrologie, verontreiniging, verzoeting, verzilting etc. zijn hierdoor op voorhand uitgesloten. Stikstofdepositie kan echter tot grotere afstand van het plangebied leiden tot verzuring en vermessing van Natura 2000-gebieden.

Uit de stikstofberekeningen blijkt dat 20% groei van de veestapel in Rijnenburg zal leiden tot een toename van maximaal 0,71 mol N/ha/jaar in Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen en maximaal 0,20 mol N/ha/jaar in Nieuwkoopse plassen & De Haeck. In acht andere Natura 2000-gebieden zouden depositietoenames van 0,05 tot 0,14 mol N/ha/jaar plaatsvinden.

5.2 Flora- en faunawet

Er zijn beschermde soorten aanwezig in het plangebied en directe omgeving. Dit betreft: algemene vaatplanten zoals akkerklokje, brede wespenorchis en grasklokje (Ff-wet-tabel 1), maar ook beschermde vaatplanten van tabel 2 Ff-wet zoals rietorchis en tongvaren, vleermuizen (Tabel 3 Ff-wet), algemene grondgebonden zoogdierensoorten (Ff-wet-tabel 1), algemene amfibieën (Ff-wet-tabel 1), beschermde tabel 3 amfibieën: rugstreeppad, heikikker, de kleine modderkruiper (Ff-wet-tabel 2), in gebouw- en boom broedende vogels van categorie 1 t/m 4 (huismus, gierzwaluw, buizerd, sperwer en roek) en algemene (broed) vogelsoorten.

Het bestemmingsplan is grotendeels conserverend van aard en de leefgebieden van strikt beschermde (tabel 3 Ff-wet) amfibiesoorten (heikikker, rugstreeppad) liggen op enige afstand van de bouwvlakken. Naar verwachting kunnen de bouw mogelijkheden uit het bestemmingsplan worden benut zonder negatieve gevolgen voor strikt beschermde (Tabel 3) soorten. Bij concrete bouw werkzaamheden kan wel nodig zijn om maatregelen te treffen om effecten op deze soorten te voorkomen. Ten aanzien van de tabel 2 soorten, waaronder beschermde plantensoorten en de kleine modderkruiper kan ook gewerkt worden met een goedgekeurde Gedragscode Flora- en faunawet.

Voor de vleermuizen is aanvullend onderzoek in het plangebied (vlieg routes en foerageergebieden) nodig indien voor concrete ontwikkelingen gebouwen gesloopt worden of bomen gekapt. Indien uit dit onderzoek blijkt dat het plangebied belangrijke functies voor vleermuizen heeft en dat de negatieve permanente of tijdelijke effecten van de ingreep op deze soorten niet voorkomen kunnen worden is het aanvragen van een ontheffing in kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Of deze ontheffing verleenbaar is hangt af van de aangetroffen soort en de functie van de verblijfplaats. Voor alle soorten dient aangetoond te worden dat de gunstige staat van instandhouding van de populatie niet wordt aangetast en er geen bevredigend alternatief is. Voor tabel 3 soorten dient aangetoond te worden dat er een dwingende reden van groot economisch belang mee gemoeid is. Dit kan ook om economische of maatschappelijke belangen gaan.

Ten aanzien van en in gebouw- en boom broedende vogels van categorie 1 t/m 4 (huismus, gierzwaluw, buizerd, sperwer, roek) zijn effecten bij sloop van gebouwen en kap van bomen op voorhand niet uit te sluiten. Voor deze soorten is bij kap of sloop nader onderzoek nodig en afhankelijk van de resultaten, een ontheffing in kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk, en/of dienen maatregelen getroffen te worden. Voor aantasting van jaarrond beschermde vogelnesten geldt dat een ontheffing alleen verleenbaar is voor een belang genoemd in de Vogel-

richtlijn, waaronder openbare veiligheid en volksgezondheid. Eventuele beperkingen ten aanzien van deze ontheffingen staan de realisatie van het bestemmingsplan in beginsel niet in de weg. Het bestemmingsplan kan namelijk gerealiseerd worden zonder aantasting van jaarrond beschermde vogelnesten.

Voor de algemene vogelsoorten in het plangebied geldt dat hun nest en functioneel leefgebied tijdens het broedseizoen (indicatief: half maart – half juli, met uitloop tot in augustus) zijn beschermd. Indien de werkzaamheden buiten broedseizoen worden uitgevoerd of voor aanvang van het broedseizoen worden gestart zodat er zich geen broedende vogels kunnen vestigen, worden geen verbodsbepalingen van Ff-wet overtreden bij vogels zonder jaarrond beschermd nest. Nader onderzoek naar deze vogelsoorten in het plangebied en het aanvragen van een ontheffing voor deze soorten op grond van de Ff-wet is dan niet noodzakelijk.

Voor soorten van Ff-wet, tabel 1 geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit Ff-wet. Nader onderzoek naar het voorkomen van deze soorten in het plangebied, nader effectenonderzoek en het aanvragen van een ontheffing voor deze soorten op grond van Ff-wet is niet noodzakelijk. Voor deze soorten geldt de zorgplicht tijdens het uitvoeren van werkzaamheden. Dit betekent bijvoorbeeld dat de werkzaamheden voor zover mogelijk worden uitgevoerd in de richting van de uitwijkingmogelijkheden, zodat aanwezige mobiele soorten kunnen uitwijken en zoveel mogelijk werken buiten de kwetsbare perioden van soorten.

5.3 Natuurbeleidskaders

EHS

Het plangebied Rijnenburg ligt buiten de begrenzing van EHS gebied (fig. 4.2). Nadere toetsing is niet noodzakelijk, omdat het beleid van de provincie Utrecht ten aanzien van de EHS geen externe werking kent. Verdroging van gevoelige EHS elementen of andere significante effecten op de EHS in de nabijheid van het plangebied kan overigens uitgesloten worden.

Groene contour, weidevogelgebieden

Het plangebied ligt buiten de groene contour maar ligt wel ten dele binnen de begrenzing van een goed en zeer goed weidevogelgebied. Uit de natuurinventarisatie blijkt ook dat er actueel nog veel weidevogels in deze gebieden voorkomen. Aangezien het open landschap behouden blijft en bouwvlakken worden beperkt ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan, heeft het vaststellen van het nieuwe bestemmingsplan geen negatief effect op de weidevogelgebieden en gebieden binnen de groene contour.

5.4 Slotconclusie

Tot slot kan geconcludeerd worden dat de Flora- en faunawet en de beleidskaders van de EHS geen belemmering vormen voor het vaststellen van het bestemmingsplan Rijnenburg (tabel 5.1). Wel kan het noodzakelijk zijn om bij concrete bouwplannen maatregelen te treffen om effecten op beschermde soorten te voorkomen of beperken. De Flora- en faunawet kan bovendien beperkingen inhouden ten aanzien van kap van bomen en sloop van gebouwen als hier jaarrond beschermde vogelnesten aanwezig zijn of verblijfplaatsen van vleermuizen.

In het kader van de Natuurbeschermingswet is het relevant dat groei van de veestapel met 20% tot een toename aan depositie in Natura 2000-gebieden zal leiden.

Tabel 5.1 samenvatting

	Aanwezigheid	Effecten	Nader onderzoek	Mitigerende maatregelen	Nadere procedure
Flora- & faunawet	rietorchis, tongvaren, kl. modderkrui-per, rugstreeppad, heikikker, vleermuizen, platte schijfhoren	geen ingrijpende gevolgen	alleen bij concrete bouwplannen, sloop of boomkap	geen maatregelen in het bestemmingsplan	geen procedure bij bestemmingsplan, mogelijk wel bij bouw, sloop of kap.
Ecologische Hoofdstructuur	plangebied ligt buiten EHS	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T
Groene contour, Weidevogelgebied	deels binnen plangebied	geen	geen	geen	geen